

# sosyalist işçi

www.sosyalistisci.org

DEVİRİMCİ ANTİKAPİTALİST GAZETE

SAYI: 301 ■ 2 Kasım 2007 ■ 1 YTL

## SAVAŞSIZ BİR DÜNYA MÜMKÜN

# BARIŞA BİR ŞANS VERİN!

Savaş yanlıları çığlıklar atıyor. Kan istiyorlar. Sadece PKK'ye değil, Irak Kürt Özerk Bölgesi'ne savaş ilanı istiyorlar. Irak devlet başkanını düşman ilan ettiler. Bütün Kürtleri düşman ilan ettiler.

Savaş yanlıları soğukkanlılıklarını yitirdiler. "Onlara öyle bir acı çeiktireceğiz ki" diyor Genelkurmay Başkanı. Yani sadece savaşmayacak, acı da çeiktirecek. Bu nasıl devlet görevlisi?

Peki savaş çözüm mü? Bugüne kadar Irak'a 24 sınırötesi operasyon yapılmış. Sorun çözülmemiş. Bugüne kadar 28 defa ayaklanma olmuş. Hepsini silahla bastırılmış, ama sorun gene çözülmemiş. 29'uncu isyan başlamış. Demek ki ortada bir yanlış var.

Sorun sınırötesinde değil. Sorun içerde. Türkiye'de Kürtlerin kimliği tanınmıyor. Sorun burada. Öyleyse sorun barışla, siyasetle halledilebilir.

Şimdi barış için bir fırsat var. Parlametoda bölgeden, Kürt oyları ile seçilmiş 20 milletvekili var. Onlarla barışçı bir biçimde, siyasetle çözüm bulunabilir.

Barışa bir şans vermek gerek. Akan ve akacak olan kanı durdurmak gerek.

Sınırötesi operasyon daha şimdiden bütçeye girdi. Eğitimden, sağlıktan kesilecek. Zaten ölenler de hep emekçilerin çocukları.

Kaynaklar böyle nereye kadar savaşa harcanacak?



### 1989 Doğu Avrupa STALİNİZMİN ÇÖKÜŞÜ

F.Aloğlu

Sayfa: 4



### ANTİKAPİTALİZM NEDİR?

Volkan AKYILDIRIM

Sayfa: 6

### MARKSİZM

### 2007 tartışmaları yapıldı

Şerol KARAKAŞ

sayfa: 7

### 90 yıl sonra ekim devrimi Sovyetlerin sönümlenmesi

Sayfa: 5

## Savaşa, işgale hayır!



Şirketlerin yok etmek istedikleri Kaz Dağları...

## Çanakkale halkı sordu: Ölümler altın takar mı?

Kaz Dağları'nı özel şirketlerin yıkımına açan Enerji Bakanı Hilmi Güler, siyanürlü altın arayanlara tepki duyan halkı ikna etmek için Çanakkale'ye gitti.

Kazdağları'nı savunmak için platform oluşturan çevre ve sivil toplum örgütlerinin çağrısıyla Cumhuriyet Meydanı'nda toplanan 1500 kişi Güler'i protesto etti. Protesto gösterisi sırasında 'Siyanürcü güle güle, ölümler altın takar mı?', 'Kaz Dağları'nın yolları çetelere kapalı', 'Kaz Dağları'nda altın madeni istemiyoruz', 'Bakan şaşırma sabrımızı taşırma' sloganları atıldı.

Bu hafta Türk İş'e bağlı Haber-İş Sendikası, işverenin grev kırıcılığı yaptığı ve kendilerine iftira attığı gerekçesiyle Ankara Cumhuriyet

Başsavcılığı'na suç duyurusunda bulundu. Başyuru dilekçesinde, "Türk Telekom'da çalışan ancak 2822 sayılı yasa çerçevesinde grev dışında kalan işçilere, greve çıkan işçilerin işleri yaptırılmaktadır. Ayrıca bazı taşeron firmalar bunlara da grevdeki işçilerin işleri götürülmektedir. Bu

açıkça grev kırıcılığıdır ve yasalara göre suçtur" denildi. Suç duyurusunda, Türk Telekom yöneticilerinin, grevin ilk günlerinde bazı haberleşme şebekelerine yapılan saldırıları grev ile ilişkilendirmeleri ve bu saldırıları işçilere mal etmeleri de, "iftira" olarak değerlendirildi. Sendikadan yapılan açıklamada, Türk Telekom'un hayatın her alanında sağlıktan bankacılığa, hava ulaşımından GSM operatörlerine kadar her türlü haberleşme ve otomasyonun kullanıldığı kurumlara kadar geniş bir yelpazeye hitap ettiğinin vurgulanarak, şöyle denildi: "Bu itibarla uygulanmak zorunda kalan grevin halkımızı hayatının her alanında zorluklarla karşı karşıya bıraktığının farkın-



## Telekom işçileri kazanırsa işçi hareketine moral gelecek

# Patron grevi kırmak istiyor

**Arife KÖSE**

Bir yandan Türkiye'nin Kuzey Irak'a girmesi gerektiğini savunan savaşçıları atılırken bir yandan da, 16 Ekim'den bu yana Türk Telekom'da 26 bin işçi greve devam ediyor.

Bu hafta Türk İş'e bağlı Haber-İş Sendikası, işverenin grev kırıcılığı yaptığı ve kendilerine iftira attığı gerekçesiyle Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı'na suç duyurusunda bulundu. Başyuru dilekçesinde, "Türk Telekom'da çalışan ancak 2822 sayılı yasa çerçevesinde grev dışında kalan işçilere, greve çıkan işçilerin işleri yaptırılmaktadır. Ayrıca bazı taşeron firmalar bunlara da grevdeki işçilerin işleri götürülmektedir. Bu

açıkça grev kırıcılığıdır ve yasalara göre suçtur" denildi.

Suç duyurusunda, Türk Telekom yöneticilerinin, grevin ilk günlerinde bazı haberleşme şebekelerine yapılan saldırıları grev ile ilişkilendirmeleri ve bu saldırıları işçilere mal etmeleri de, "iftira" olarak değerlendirildi.

Sendikadan yapılan açıklamada, Türk Telekom'un hayatın her alanında sağlıktan bankacılığa, hava ulaşımından GSM operatörlerine kadar her türlü haberleşme ve otomasyonun kullanıldığı kurumlara kadar geniş bir yelpazeye hitap ettiğinin vurgulanarak, şöyle denildi: "Bu itibarla uygulanmak zorunda kalan grevin halkımızı hayatının her alanında zorluklarla karşı karşıya bıraktığının farkın-

dayız. Bu durumdan hoşnut olmadığımızın bilinmesini isteriz. Burada sorunun tek muhatabı sendikamız gibi kamuoyuna çeşidi kurumlarca açıklama yapmamasının da hak ve adalet ilkeleriyle izah edilebilecek bir yönü bulunmamaktadır."

Gaziosmanpaşa Telekom Müdürlüğü İşyeri Baş Temsilcisi Ahmet Karatay, "Grevimiz ilk günkü gibi kararlı bir şekilde sürüyor. Arkadaşlarımız her gün iş yerine gidip, toplu şekilde grev gözcülüğü yapıyorlar. Sendikamızın verdiği mücadeleyi destekliyoruz." İstediklerimiz maaşlarda büyük bir sıçrama değil. Telekom'un yıllık gelirinin yüzde altısını istiyoruz. Ayrıca 'esnek çalışma'ya karşıyız. İşyeri bunu dayatıyor. Esnek çalışma

demek tatil gününün belli olmaması, rastgele bir çalışma programı demek."

İşverenin mevcut sendika üyelerinin yandan fazlasını "kapsam dışı"na geçirip sendikasıyla çalışmaya çalıştığı ifade eden Karatay, grevin temel amaçlarından birinin "kapsam dışı"yla mücadele olduğunu belirtti.

"Ücret konusu bu ikisi kadar can alıcı değil ama elbette önemli. Telekom'da 700YTL alan da var 85 bin YTL alan da. Ama Telekom'u Telekom yapan 700YTL alanlar. İşveren iki bin 600 YTL aldığımızı söylüyor. Kimler alıyorsa açıklasın. Öyle bir şeyin olmadığını iddia ediyoruz."

Türk İş Başkanlar Kurulu Telekom'daki grev gündemi ile 2 Kasım'da Ankara'da toplanacak.



**Novamed:**

## 13 aylık grev sonuç veriyor

Antalya serbest bölgedesinde faaliyet gösteren Novamed GMBH çalışan 61 kadın işçinin başlattığı grev 13. ayında sonuç verdi. Grevin birinci yılında kadın örgütlerinin çağrısıyla başlayan dayanışma etkili oldu.

Novamed GMBH fabrikası çok uluslu tıbbi cihaz üreticisi Fresenius Medikal Care'a (FMC) bağlı olarak faaliyet yürütüyor. Petrol-İş Sendikası'nın örgütlü olduğu fabrikada çalışan 83'ü kadın 85 işçi 26

Eylül 2006'da greve çıkmıştı. Toplu sözleşme görüşmelerinde işçilerin yüzde 35'lik ücret zammı talebini reddeden ve sendikal örgütlenmeyi tanımayan Novamed yöneticilerinin işçi düşmanlığına karşı grev 13 aydır sürüyor.

13 ayın sonunda işverenin sendikayla masaya oturma kararı dayanışmanın gücünü gösterdi. 28 Kasım'da gerçekleşecek ikinci görüşme kadın işçilerinin mücadelecili tutumu sayesinde kazanımla sonuçlanabilir.



## Kamu çalışanına en düşük ücreti veren ülke hangisi?

2008 bütçesi TBMM Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülmeye başlanıyor. 2008 bütçesi, önceki IMF talepleri doğrultusunda şekillendirilirken KESK'in kamu emekçilerinin ücretlerine dönük araştırması adaletsizliği ortaya koydu

27 Avrupa ülkesi arasında gayri safi milli hasılasında (GSMH) kamu emekçilerine en az pay ayrılan ülke Türkiye. 2006 yılı itibarıyla 27 Avrupa ülkesinin GSMH'sinde kamu emekçilerinin payı yüzde 10,67 iken Türkiye'de bu oran yüzde 6,55 olarak gerçekleşti.

## MHP ve BBP ne istiyor?



**Cengiz ALĞAN**

Asker cenazelerinin artmaya başlamasıyla sokağa ilk dökülen "zinde kuvvetler" MHP ve BBP'li ülkücü faşistler oldu. Onların tetiklemesiyle sokağa sıradan milliyetçiler de çıkmaya başladı. Biktırıcı sayıda milliyetçi gösteri düzenlendi.

Ancak bu gösteriler karşısında hem hükümet hem de Genelkurmay sağduyu çağrısında bulundu. Çünkü bugün herkes biliyor ki Türkiye'nin sınır ötesi kapsamlı bir operasyona girişmesi imkânsız. Öyleyse faşistler neyi amaçlıyor?

**Sokakta kadrolaşma**

Faşist hareketler sokak aktivitesine önem verir. Gergin ortamlarda duy-

gusallaşan, "belirli hassasiyetler" etrafında öfkelenen sıradan milliyetçiliği sokağa çekmeye çalışır. Aynı zamanda kendi kadrolarını sokak terörü yoluyla eğitir ve konsolide eder.

1970'li yıllar bunun örnekleriyle doludur. Tıpkı İtalya'da faşist hareketin, Almanya'da Nazi hareketinin yaptığı gibi.

Türkiye'de de faşist hareket bu tarihsel taktiği uyguluyor. Aynı zamanda ırkçı-milliyetçi hareket içinde uzun süredir yaşanan krizi de aşmanın ve kadrolarına "taş gibi sağlam" durduklarını kanıtlanmanın yolu olarak sokak terörünü görüyorlar.

Büyük faşist parti MHP geçen seçimden bu yana

oylarını artırmış olsa da hala 1999 seçimlerindeki gücüne erişemedi. Üstelik kongrelerinde Devlet Bahçeli'nin karşısına Ümit Özdağ genel başkan adayı olarak çıktı.

Bu duruma faşist hareketlerde rastlanmaz. Lider kültüne yaslanan monolitik partilerde lider tektir ve 'tebaa' ona sorgusuz sualsiz bağlıdır. MHP'deki bu durum faşist hareketin uzun zamandır hareketsiz kalmasının sonucu.

Kürt hareketinin de barış ilanı ve eylemlerine ara vermesiyle gösterecek düşman bulmakta zorlanan faşistler çatışmalar sayesinde aradıkları hedefe kavuştu ve zaman kaybetmeden bu fırsatı kullandı.

Şimdi Kürt düşmanlığına,

yani ırkçılığa evrilmesine çalıştıkları bu milliyetçi atmosferden bekledikleri fayda, asıl olarak, zayıfladığı görülen kadrolaşma hareketini yeniden canlandırmak ve sokakta etkin, belirleyici hale gelerek kitleselleşmek.

Buradan yönecekleri güçleri de yine tarihe bakarak tahmin edebiliriz: bu dumanlı havayı asıl dağıtacak olan işçi hareketi. Şimdi güç biriktiriyorlar.

Henüz çıkmamış olsa da sokağa damgasını asıl vuran hareket işçi hareketi olmuştur her zaman. 3

Kasım'da Ankara'da emek örgütlerinin çağrısıyla toplanacak olan emekçiler ve demokrasi güçleri bunun ilk adımını atabilir ve hava barıştan yana dönebilir.

Yükselen hareket ve

**YENİ SOL**

**sosyalist işçi**

satıcılarından alabilirsiniz

**sosyalist işçi'yi**

internetten takip edebilirsiniz

**sosyalistisci.org**

## sosyalist işçi

### Hezeyana nasıl cevap vereceğiz?

Bir süredir sokaklarda bir hezeyan var. Küçük ülkücü gruplar ellerinde bayraklar mehter marşı eşliğinde yürüyorlar. Sağa sola saldırıyorlar. Hakaretler yağdırıyorlar.

Faşistler bu ortamdan kârlı çıkmak için sokaktalar. Sadece Kandil Dağı'na değil, Barzani'ye saldırılmasını istiyorlar. Yani Irak'la savaşa girilmesini dilendiriyorlar. Bu önerdiklerinin yapılması mümkün değil. Bunu hükümet ve genelkurmay biliyor, aslında faşist önderlik de biliyor ama sokaktaki milliyetçilikten puan toplamak için savaş kışkırtıcılığı yapıyor.

CHP'de MHP'den geri kalmamak için çabalyor. Ama başarısız.

Sokaktaki hezeyan karşısında solda da bir yandan etkilenen, diğer yandan da bezginlik var. Solun çeşitli kanatlarından şaşkıncı açıklamalar geliyor. Sanki sorumluluk Kürt hareketininmiş gibi çağrılar var.

Bezginlik var, çünkü dün olduğu gibi şimdi de sokaktaki milliyetçi dalga abartılıyor.

Sokakta azımsanmayacak ölçüde milliyetçi var. Bunu görmemezlikten gelemeyiz. Ama bu milliyetçi histerye karşı olanların sayısı da çok, hem de pek çok.

Vatanseverlerin inisiyatifi ile gerçekleştirilen ve esas olarak MHP'ye yarayan cumhuriyet mitingleri esas olarak Hrant'ın cenazesine karşı yapıldı.

O cenazede atılan "Hepimiz Ermeniyiz, Hepimiz Hrant'ız" sloganına karşı "Hepimiz Türküz, Hepimiz Mehmet"iz sloganı atılıyor. Hrant'ın cenazesinde taşınan türden dövizler taşınıyor. Milliyetçiler Hrant'ın cenazesinin adeta rövanşını almaya çalışıyorlar, ama onlar da çok iyi biliyor ki o cenazeye katılan dev kalabalık yok olmadı. Bekliyor.

Beklenen bizi sokağa çıkarabilecek bir siyasal örgütlenme. İrkçılığa ve milliyetçiliğe çıplak bir biçimde karşı olan bir siyasal yapıya gerek var. Küçük değil, yığımsal bir yapıya gerek var.

Baskın Oran ve Ufuk Uras kampanyalarında sahip olduğumuz türden bir yapıya gerek var.

Böylesi bir siyasal örgütlenmemiz olduğu takdirde Hava-İş grevi gerçekleşebilir, tekstil işçileri greve çıkabilir. Novamed ve Telekom işçileri kazanırlar. Emek hareketi yeniden güç kazanır.

Sağlık reformu denen kepezeliği durdurabiliriz. Eğitimin özelleşmesine engel olabiliriz. Evlerimizin yıkılmasına dur deriz.

Savaşa karşı onbinler değil, yüzbinler, milyonlar sokağa çıkabilir. Küresel ısınmaya karşı daha güçlü ses çıkarırız. Özelleştirmeleri durdurabiliriz.

Bütün bunları yapabilmek için yeni liberale, savaşa, ırkçılığa ve milliyetçiliğe, küresel ısınmaya, nükleer enerjiye, cinsiyetçiliğe karşı açık ve net tutumu olan bir siyasal örgüte ihtiyacımız var.

Aslında böyle bir örgütü inşa ediyoruz. Küresel BAK'ta, Küresel Eylem Grubu'nda, BarışaRock'ta, İrkçılığa ve Milliyetçiliğe DurDe'de, Baskın Oran ve Ufuk Uras kampanyalarında, sağlıkta özelleştirmeye karşı mücadelede böyle bir yeni sol örgütü inşa ediyoruz.

Bu inşa çalışmasına ne kadar çok güç katabilirsek, yarı sokaktaki milliyetçiliğe karşı daha güçlü olacağız.

# Hak arayanlar ve DEVLET

Önce, sorunun temelinden, Güneydoğu'daki savaşın ve ölümlerin temel nedeninden başlayalım. Tüm ayrıntılar bir yana; PKK ne yaptı, Barzani ne dedi, kim kime kurşun sıktı, sınırötesi operasyon ne sonuç verir gibi tüm sorular bir yana; temel sorun nedir?

Ülkenin bir bölgesinde yaşayan ve sayıları milyonlarla ifade edilen bir insan grubunun siyasi, ekonomik ve kültürel talepleri var. Haklı talepleri var. Beğenen beğenir, beğenmeyen beğenmez, ama bu insan grubunun kendi dilini konuşmak, taciz edilmemek, baskı görmemek gibi taleplerinin meşru ve haklı olduğu reddedilemez. Hiçbir hak, hiçbir hukuk anlayışı uyarınca reddedilemez.

Sorun, bu haklı taleplerin reddedilmesidir, silah zoruyla reddedilmesidir.

Sorun, hak arayan bir toplumun üzerine askerle, silahla, top ve tüfekle gidilmesidir. Tüm ölümlerin sorumlusu, tetiği hangi parmak çekmiş olursa olsun, hak arayanların üzerine asker gönderenlerdir. Akan kanların sorumlusu, toplumsal bir sorunu askeri güç kullanarak çözme seçmiş olanlardır. Geri kalan her tartışma ikincildir, ayrıntıdır. Önce bunu unutmamalıyız.

Bu insan grubu, haklarının verilmeceğine kanaat getirip silaha davranmadan önce, eşit haklara sahip vatandaş muamelesi görse, kendi tarihini, kültürünü, dilini istediği gibi ve hor görülmeden yaşamasına izin verile, dışlanmasa, yoksul bırakılmasa, "dağ Türkü", "kıro" ve "karda yürürken kart kurt edenler" diye hakarete maruz kalmasa, bugün tek bir kişi ölecek miydi?

Bu insan grubu silaha davrandıktan sonra, silaha gerek olmadığı gösterilse, Türkiye'nin eşit vatandaşlara sahip demokratik bir ülke olduğu kendilerine kanıtlanırsa, talepleri karşılanırsa, binlerce insan ölecek miydi? Bugün gençler ölüyor olacak mıydı?

Sorun, ne PKK, ne Kuzey Irak, ne Barzani. Sorun, 1926'dan beri uygulanan silahlı çözüm çabası. Önce bunu unutmamalıyız.

Çözüm ise, dün olduğu gibi, bugün de çok açık ki, Kuzey Irak'a girmek değil, Kandil dağına havaya uçurmak



değil. Değil, çünkü sorun Kuzey Irak'ta değil, Kandil'de değil. Sorun Türkiye'nin içinde. Tüm gerillalar Kandil'de olsa ve dağla birlikte hepsi havaya uçurulsaydı, sorun yine çözülmeyecek. Silahlı çözüm çabası sürdükçe, haklarını silah kullanarak arayanlar bitmez, bitirilemez. Bunun kahramanlıkla, cengâverlikle alakası yok. İnsanların ilelebet silah zoruyla, askeri yöntemlerle baskı altında tutulduklarının örneği tarihte yoktur, o kadar.

Hem hükümet, hem Genelkurmay artık bunun bilincinde. Olmasalar, bugüne kadar ve Amerika'ya rağmen, çoktan Irak'a girmiş olurlardı. Hem hükümet, hem Genelkurmay, sokakta faşistlerin örgütlediği ve medyanın alabildiğine abarttığı, ballandıra ballandıra anlattığı kalabalıkların baskısı altında, yeterince milliyetçi ve vatan-

sever görünmeme kaygısıyla esip gürüyor, savaş naraları atıyor. Çok doğal. Ama daha ilginç olan, arada bir başka türlü konuşmaları, "itidal" telkin etmeleri, harıl harıl diplomatik çıkış yolları aramaları. Tüm naralarına rağmen, gerçekte ne Irak'ta bir kan gölüne dalmak istiyorlar, ne de memleketinde bir iç savaş çıkmasını.

İstememeleri çok doğal. Bu memleketin gerçek sahipleri, TÜSİAD ve çevresi, Kuzey Irak'a girildiği veya iç savaş çıktığı takdirde ölçülmesi imkânsız zararlara uğrayacaktır.

Son haftalarda olup bitenler, hükümetin ve Genelkurmay'ın bu sorunun askeri yöntemlerle çözülmeyeceğini daha da iyi kavramasını sağlamış bile olabilir. Evet, şu anda öyle görünmüyor, ama sağlamışsa, siyasi bir çözüme daha da yaklaşmış olabiliriz.

İrkçılığa ve Milliyetçiliğe  
**DurDe!**

Tartışma:

“Milliyetçilik ırkçılığa nasıl evrilir?”

BASKIN ORAN anlatıyor...

**5 Kasım (Pazartesi), 18.30**

Karakedi Kültür Merkezi, Bekar Sokak, No: 16/2, Beyoğlu



Roni Margulies

**Larda Yüzen Al Sancak**

Kanat yayınları

# 1989 Doğu Avrupa devrimleri

# Stalinizmin çöküşü



## FALOĞLU

Yıl 1989. Yaz aylarında Polonya'da seçimler yapılıyor. İktidardaki stalinist parti kendisi dışındaki partilerin sınırlı ölçüde seçimlere katılmasına izin vermek zorunda kalıyor.

Polonya'da iki parlamento vardı. Bunlardan üst parlamento (senato) katılmakta sınırlama yoktu ama alt parlamentonun (Seim) yüzde 65'i stalinist partiye ayrılmıştı, diğer partiler diğer yüzde 35 için seçimlere katılıyordu.

Bütün bunlara rağmen Polonya seçimleri sonucunda yıllardır iktidarda olan stalinistler hezimete uğrarken Dayanışma Sendikası'nın politik kanadı seçimleri kazanıyordu.

Dayanışma 100 senato üyeliğinden 92'sini, seçimlere katılmasına izin verilen 161 Seim üyeliğinden 161'ini aldı. Artık yeni bir süreç sadece Polonya'da değil, tüm Doğu Bloku'nda yaşanmaya başlandı.

Polonya'da seçimler olurken o vakitler SSCB'nin bir parçası olan Özbekistan'da bir ayaklanma olmuştu. Özbekistan'daki ayaklanma SSCB'nin dört bir yanındaki ayaklanmalardan sadece en sonucusuydu.

Aynı yaz Çin'de özgürlük isteyen işçilere ve öğrencilere Tiannenmen meydanında ateş açılmış ve binlerce insan öldürülmüştü. SSCB'de ise madenciler yaygın grevler gerçekleştirilmekteydi.

Ardından herşey çorap söküğü gibi geldi.

Doğu Almanya'da önce özgürlük isteyen küçük gösteriler yaşandı. Doğu Alman devleti bu gösterilere hunharca saldırdı. Gösteriler durmadı, devam etti, giderek devasa gösterilere dönüştü. Doğu Almanlar Batıya geçmeye başladı ve sonunda bütün Doğu Almanya ayağa kalktı. Doğu Alman devleti bitti ve Batı ile birleşti. Devlet başkanı son anda ülkeden kaçtı.

Çekoslavakya, Macaristan, Bulgaristan birer birer devrildi. Bu ülkelerden hiçbirinde rejimi savunan bir yığın hareketi yaşanmadı, tam tersine hepsinde büyük yığınlar rejime karşı harekete geçip, gösteriler yaptılar.

Romanya'da ise devlet başkanı ve stalinist partinin genel sekreteri Çavuşesku kendi iktidarını güçlendirmek için bir gösteri düzenledi. Ülkenin dört bir yanından taraftan olduğunu düşündüklerini Bükreş'te sarayının önüne topladı. Konuşmasının ortasında kendisini desteklediğini düşündüğü halk saraya doğru yürümeye, rejimi eleştirmeye başladı. Çavuşesku sarayının tepesindeki helikoptere zorlukla yetişti. Rejim Romanya'da da yıkıldı.

1950'li, 60'lı ve 70'li yıllarda da Doğu Bloku ülkelerinde çeşitli ayaklanmalar yaşanmıştı. Bütün bu ayaklanmalarda işçiler kendi iktidar organlarını kurmuş ve iktidarı zorlamıştı.

Ne var ki Rus ordusu bütün bu ayaklanmaları büyük bir şiddetle bastırmıştı. 1989'da ise bu mümkün olmadı. Rus ordusu ayaklanmaların yaşandığı Doğu Avrupa ülkelerine müdahale edemedi, çünkü Rusya kendi içinde ulusal ayaklanmalar, grevler yaşamaktaydı. Zaten 2 yıl sonra, Ağustos 1991'de Sovyetler Birliği çöktü ve dağıldı.

## Stalinist iddialar

Polonya'da Dayanışma Sendikası ilk ortaya çıktığında devlet yönetiminden bağımsız

olarak kurulan ilk sendikaydı ve çok kısa zamanda işçilerin çok büyük desteğini kazanmıştı. Daha sonra seçimlerde hezimete uğrattığı iktidar partisi o zamanlar Dayanışma'yı ABD'nin gizli servisi CIA'nın güdümünde olmakla suçluyordu.

Bu iddiayı öne sürenler aslında milyonlarca Polonya işçisini ABD'nin hizmetinde olmakla suçluyordu, ama umurlarında değildi. Daha sonra Dayanışma'nın gelişmesini durdurmak için askeri darbe yapıldı. General Jaruzelski iktidarı ele geçirdi. Aynı günlerde Türkiye'de de General Evren ve arkadaşları iktidarı ele geçirmişlerdi.

Dayanışma'yı ABD'nin uzantısı olarak görenler daha sonra da Doğu Avrupa devrimlerini

de aynı biçimde suçlamaya, daha doğrusu karalamaya çalıştılar.

Oysa, 1989 yılında neredeyse tüm Doğu Bloku ülkelerinin halkları ayaklanmıştı. Dolayısıyla bütün bu ülkelerde halkın neredeyse tamamı ABD'nin hizmetinde olmalıydı. Bu durumda acaba işçi iktidarı nasıl açıklanabilir? İşçilerin neredeyse tamamının karşı olduğu ve yıkmak için harekete geçtiği bir ülkede işçi devletinden bahsedilebilir mi? Elbette hayır.

## İşçilerin yanılışı

Stalinist rejimlerin baskısından ve sömürsünden bıkmış olan büyük yığınlar için serbest pazar ekonomisi bir çözüm, bir kurtuluş olarak görüldü. Bu nedenle Doğu Avrupa'nın stalinist rejimleri yıkılırken yerlerine yeni işçi devletleri değil, serbest pazar ekonomisine ayak uydurmaya çalışan rejimler geldi. Kısa sürede bütün bu ülkeler Batı'ya entegre olabilmek için Avrupa Birliği'ne katıldılar.

Serbest pazar ekonomisi Doğu Avrupa ülkelerinin büyük beklentiler içinde olan işçi ve emekçi yığınlarının ihtiyaçlarına cevap veremedi. Tam tersine bir gelişme yaşandı.

Yaşam koşulları daha da ağırlaşırken ücretler daha da düştü, işsizlik arttı, sosyal hizmetler kayboldu.

Doğu Avrupa halkları ayaklanmış ve kazanmıştı, ama serbest pazar ekonomisini isterken büyük bir yanılığa incedeydi.

Gerek Doğu Avrupa'da gerekse de 1991'den sonra dağılan SSCB'den ortaya çıkan yeni ülkelerde kısa zamanda görüldü ki yeni sermaye sınıfı eski bürokratları. Bir çok yerde eski yöneticilerin önemli bir kısmı yeni şapkalar takarak, yeni sermayedarlar olarak ortaya çıktılar. Bütün yeni milyarlar eski elit bürokrasinin ya kendisi ya da evlatlarıydı.

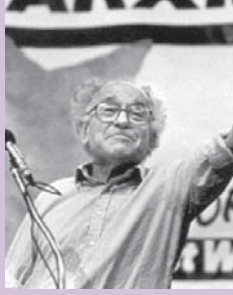


Kimileri stalinizmin Lenin'in düşüncesinin devam olduğunu ileri sürüyorlar. Bunlar Lenin'in ömrünün son döneminde bütünüyle bürokrasiye karşı mücadele ettiğini görmüyor ya da görmemezlikten geliyorlar.

## Sosyalizmde demokrasi herşeyin kalbidir

Tony Cliff \*

Bir insan öldüğünde yapılan otopsi ölüm nedenini ortaya koyar. Rusya ve Doğu Avrupa'da stalinist rejimlerin çöküşü bu ülkelerde nasıl rejimler olduğunu çok açık bir biçimde gösteriyor. Bu ülkelerdeki çöküşe karşı hiçbir direniş olmadı. Bu da gösteriyor ki bu ülkelerin halkları buralarda sosyalizm veya işçi iktidarı olmadığını biliyorlardı.



Yöneticilerden de bir direniş gelmedi. Eğer rejimde köklü bir değişim olsaydı yöneticiler ayrıcalıklarını kaybetmemek için direnirlerdi. Gerçek şu ki fabrikaları eskiden yöneten bürokratlar şimdi fabrikaların özel sahipleri olarak yönetiyorlar.

Bu nedenlerle değişimde hiçbir türden direniş olmadı. Eğer yöneticiler çok farklı bir topluma doğru gidildiğini düşünselerdi direniş olurdu. 42 yıl önce ben Rusya'da devlet kapitalizmi olduğu sonucuna ulaşmıştım.

Ekonomiyi bakmış ve Stalin neyi başardığı diye sormuştum. 1929'da 10 yılda sanayi devrimini tamamlayacağını söylemişti. 1928'de Rusya'nın sanayi üretim, küçük Belçika'dan daha azdı. Yirmi yıl sonra Rusya Avrupa'daki ikinci büyük sanayi gücüydü. Bunu nasıl başardılar?

Stalin'in ne dediğine değil ne yaptığına bakmak lazım. 1920'lerde ve 30'larda Rusya'da stalinist rejim bütünüyle hakim olduğunda durum bir insanın kuduz bir köpekle mücadelesine benzer bir durumdur.

Bir kavga da kavgacılar arasında bir eşitlik olmalı. Eğer köpeği öldürürsem kavga biter, sorun çözülür. Eğer köpeği beni öldürürse gene kavga biter ve sorun çözülür ama bu benim için hoş olmayan bir sonuçtur.

Ama bir kuduz köpekle aynı odada yıllar boyu birlikte bırakılırsanız ve ne siz köpeği ne de köpek sizi öldüremezse ne olur? Giderek kimin kuduz köpek olduğunu anlamak mümkün olmaz. Giderek birbirimize benzeriz.

Rusya'ya gelince, dev bir savaş makinası inşa etmekte olan Nazi Almanyası'nın karşısında Rusya da aynı şeyi yapmaya başladı.

Bunun için gerekli olan sermaye birikimini irade ile halledemezsiniz. Bir zamanlar birisi kapitalist birikimin tutumluluk olduğunu söylemişti. Marks buna "evet ama cümleyi bitirin demişti. Kapitalist birikim bir tutumluluktur, bir perhizdir ama azınlığın çoğunluğa zorla kabul ettirdiği bir perhizdir bu" diyerek devam etmişti.

İngiltere sanayileşirken insanlar hadi sanayileşmek için kemerleri sıkalmı demediler. Sonra demiryollarını yapmak için biraz daha sıkı kemerleri, sonra orduyu inşa etmek için biraz daha.

Hayır, böyle olmadı. Azınlık çoğunluğun kemerini kontrol ediyordu ve sanayileşmek için, demiryollarını ve ordunun inşası için habire kemeri sıkırdılar. Ve her seferinde bir delikte kendileri için kemeri sıkırdılar. Bunuyapabildiler çünkü kemeri onlar kontrol ediyordu.

Rusya'da da egemenler birikimi sağladı. Büyük bir askeri yapı kurdular ve aynen eskiden İngiltere'de yapıldığı gibi bunu yaptılar. Ama çok daha acımasızca yaptılar. Çünkü geriden geldikleri için çok daha kısa zamanda yapmak zorundaydılar.

İngiltere'de bu iş kanla, terle, acıyla dolu 100 yıl sürdü. Rusya'da aynı şey 20 yılda yapıldı. İngiltere'de köylüleri topraklarından sökmek 300 yıl sürdü. Stalin rejiminde Rusya'da 3 yılda bu iş yapıldı. İngiltereye köle ticareti yardımcı oldu. Bristol, Londra, Liverpool şehirlerinin duvarları kölelerin kanlarıyla boyandı. Rusya'da toplama kampları, Gulaklar vardı.

Bu anlattıklarım devlet kapitalizmi teorisinin temelidir. 1989'da olanlar bu teorisinin doğruluğunu kanıtladı. Rusya'nın şu yada bu biçimde sosyalist olduğunu düşünen solculara göre biz stalinist rejimlerin çökmesiyle demoralize olmadık.

Bize göre işçi sınıfının bağımsız eyleminden ayrı bir sosyalizm olamaz. Sosyalizm yukarıdan aşağıya kurulamaz. Demokrasi olmadan kapitalizm olabilir. Ama sosyalizm, işçileri kontrolü demek olduğu için demokrasi olmadan olmaz. Demokrasi herşeyin kalbidir sosyalizmde.

(\* Tony Cliff, Rusya'nın ve Doğu Bloğu ülkelerinin devlet kapitalist olduğu 1948'de yazan marksist. İngiltere'deki Sosyalist İşçi Partisi'nin ve Uluslararası Sosyalizm Akımı'nın kurucularındandı.

## 90 yıl sonra Ekim devrimi

# Sovyetlerin sönmümlenmesi

1917 Ekim ayında Rus işçi sınıfı hemen hemen hiç kan dökmeyen iktidarı aldı. Ne var ki Devrim daha sonra eski egemen sınıfın şiddetli direnişi ile karşılaştı.

Çarlık generalleri Rusyanın her yanında direnişe geçtiler. Rus işçi sınıfı bu durumda bütün olanakları ile devrimi savunmak için harekete geçti. Devrimi gerçekleştiren işçiler Kızıl Ordu saflarına katılarak Beyaz Ordulara karşı savaşa gittiler. Önce Bolşevik Partili işçiler Kızıl Ordu saflarına katıldılar. Sonra işçi sınıfının çok daha büyük kesimleri Kızıl Orduya katılmak zorunda kaldı.

İşçilerin büyük yığınlar halinde savaşa gitmesi ile Rus sanayisi ağır bir darbe aldı. Fabrikalar kapanmaya başladı. Bu durumda işçi sovyetleri de giderek işlemez hale geldi.

1917 yılında Rusya'da 3 milyon sanayi işçi vardı 1921-22'de yüzde 58.7 oranında bir düşüşle bu sayı 1 milyon 243 bine geriledi. Sanayi işçilerinin gerilemesi özellikle Petrograd'da daha da çarpıcıydı. Bu kentte 1917 Ekim ayında 400 bin işçi vardı. 1 Nisan 1918'de ise 120 bin işçi vardı ve bunların 49 bini işsizdi. Kısacası, Sovyet Rusya'da sanayi ve onunla birlikte işçi sınıfı neredeyse yok olmuştu.

Oysa, sovyet sistemi fabrikalara ve diğer işyerlerindeki sovyetlere dayanıyordu. Fabrikalarda işçi kalmayınca sovyetlerde kendiliğinden ortadan kalktı. Bu arada, İç Savaş'tan geriye kalan partili, partisiz işçiler ise çok çeşitli sovyet, parti, sendika organlarında görevli hale gelmişlerdi, bir kısmı ise Kızılordu'da subay olmuştu.

Kısacası 1917 Şubat ve Ekim Devrimleri'ni gerçekleştirmiş olan partili, partisiz işçiler artık işçi değil toplumun çeşitli düzeylerdeki yöneticileri haline gelmişlerdi. Burada bir kaç yüz veya bir kaç bin işçiden değil yüzbinlerce işçiden bahsediyoruz.

Devletin ve partinin yönetici organlarında çalışmaya başlayanlar kısa zamanda yetersiz kalmaya başladı. Bunun üzerine partinin ve devlet bürokrasisinin kapıları Çarlık Rusyası'nın eski bürokratlarına açılmaya başladı. İşte bu noktada parti içinde bürokratlama başladı.

Lenin bir yandan "Kızıl Ordu askerleri, işçiler ve köylüler kendi yaşamsal çıkarları için savaştıklarını biliyorlardı. Kazandık, çünkü işçi sınıfının ve köylülüğün en iyi üyeleri sömürücülere karşı savaşta olağanüstü bir kahramanlık sergilediler: Cesaretin mucizelerini gerçekleştirdiler, ifadesi olanaksız sıkıntılara katıldılar, büyük özverilerde bulundular, soyguncular- dan ve korkaklardan kurtuldular.



"İşçi sınıfının kararlılığı, ölme, teslim olmaktan yeğdir! parolasına sonuna kadar sadık kalması yalnızca tarihsel değil, aynı zamanda zaferi kazandıran belirleyici faktördür." (Lenin, Mart 1920) derken işçilerin ve emekçilerin İç Savaş'taki durumunu saptıyordu diğer yandan da "Yoldaşlar, emekçiler! Şimdi devletin idaresinde bizzat kendiniz bulunuyorsunuz, bunu unut-mamalisiniz. Eğer siz birleşmez ve her türden devlet işini kendi elinize almazsanız, hiçkimse size yardım olsun diye bu işleri yap-mayacaktır... Kendi işinizi kendiniz görün; en alt düzeydeki işler-den başlayın ve hiçkimseyi bekle-meyin." (Lenin, Kasım 1920) di-yerek işçileri ve köylüleri uyarı-yordu.

Lenin ömrünün sonuna kadar Sovyet Rusya'daki bu bürokrat-laşma ile mücadele etti. Ne var ki Lenin bu mücadelede kayıptı.

1920'li yılların ortasında Stalin'in liderliğinde birleşen bürokrasi zaten can çekişen sovyet sistemini tamamen yok etti.

Stalin ve arkadaşları dünya devriminin de artık öldüğünü ve Sovyet Rusya'nın yalnız kaldığını öne sürdüler ve sosyalistler için çok yabancı bir teoriyi öne sürdüler: "Tek ülkede sosyalizmi kurmak mümkündür" dediler.

Ardından da bu yeni teoriyi gerçekleştirmek için Sovyetler Birliği'nin sanayileşmesi hamlesi başlatıldı.

Sanayileşmek sermaye birikimi-

ni gerektirmekteydi, çok hızlı bir sermaye birikimi sağlayabilecek için işçi sınıfını yoğun bir biçimde sömürmek, disipline etmek gerekiyordu.

İşte stalinist terör dalgasının nedeni buydu. İşçi sınıfını yoğun olarak sömürmek, daha kötü koşullarda daha çok çalıştırmak için ise baskı altına almak gerekiyordu. Bunun için ise önce öncülerden, Bolşevik partisinin kalan unsurlarından işe başlamak gerekiyordu.

Stalinizmin işçi sınıfına saldırısına karşı direniş vardı. Hem parti içinde hem de işçi yığınları arasında Bu nedenle parti içinde büyük temizlik kampanyaları yapıldı. 1930'lu yıllarda 1917 devrimini gerçekleştirmiş olan Bolşevik Partisi'nin çok az bir kısmı dışında tamamı yok edildi.

İşçi sınıfı ise yoğun bir baskı altına alındı. İşe geç kalan işçiler bile ağır bir biçimde cezalandırıldı. Milyonlarca insan toplama kamplarına yollandı.

Stalinist bürokrasi ise bu arada kendi ayrıcalıklarını arttırma-yak başladı. Ücret eşitsizliği teşvik edildi. Eskiden ortalama bir işçi ücret alınırken artık üst bürokrasi işçiler arasında bir uçurum oluştu. Bürokrasi 1930'larda artık Rus ekonomisinin sahibiydi. Bürokrasi devlet kapitalizmi altında sermayenin kolektif sahibi haline geldi.

Gelecek sayı: Devrimci muhalefet neyi savunuyordu?



## Yaşamın Kıyısında

**Yönetmen:** Fatih Akın  
**Senaryo:** Fatih Akın  
**Oyuncular:** Nurgül Yeşilçay, Baki Davrak, Tuncel Kurtiz, Hanna Schygulla, Patrycja Ziolkowska, Nursel Köse

Fatih Akın'ın 2007 Cannes Film Festivali'nde Altın Palmiye için yarışan, En İyi Senaryo ve Ekümenik Jüri ödülleriyle layık görülen son filmi Yaşamın Kıyısında, farklı sosyal çevrelerden gelen, farklı dünya görüşlerine sahip altı karakterin yaşamlarının tesadüfler sonucu zincirleme bir biçimde keşişmesi kurgusu üzerinden ilerliyor.

Almanya'da yaşayan, emekli bir dul olan Ali, fahişelik yapan Yeter'le tanışır ve ona para karşılığı kendisine hayat arkadaşlığı yapmasını önerir. Ali'nin Alman Dili Ve Edebiyatı profesörü olan oğlu Nejat başta Yeter'in babasıyla olan ilişkisine sıcak bakmasa da, Yeter'in asıl amacının Türkiye'de yaşayan kızını üniversitede okutmak olduğunu öğrenince Yeter'e karşı daha ılımlı davranmaya başlar. Yeter'in beklenmedik bir şekilde ölmesi sonucu Nejat kızını Ayten'i bulmaya Türkiye'ye gitmeye karar verir.

Siyasi eylemci Ayten ise 1 Mayıs gösterileri sonrası Türkiye'den kaçmak zorunda kalır ve annesini aramaya Almanya'ya gelir. Ayten'in beş parasız sığındığı üniversite kampüsünde Lotte ile tanışması ve Lotte'nin annesiyle birlikte yaşadığı evine davet edilmesiyle, film merkezinde olan altı karakter birbirine bağlanmıştır.

Üç başlık altında toplanmış film, ilk iki bölümde seyirciyi olayların nereye gideceğini açık bir biçimde söylese de, son bölüm, daha belirsiz fakat daha anlamlı başlığıyla, seyirciyi adım adım olayların bağlandığı noktaya götürüyor. Film izlememiş olanlara da küçük bir öneri: Sakın aceleci davranıp jenerik akışı bitmeden koltuğunuzdan ayrılmayın.

### YENİ EMPERYALİZM

### AMERİKAN İMPARATORLUĞU'NUN BÜYÜK STRATEJİSİ

Alex Callinicos

ÇIKIYOR!

Z yayınları

# Antikapitalizm nedir?

## Volkan Akyıldırım

'Biz anti, antikapitalistiz.' Sadece Türkiye'de savaş ve kapitalizm karşıtı gösterilerde değil, dünyanın bir çok ülkesinde binlerce insan bu sloganı atıyor. Kendilerini 'solcu', 'devrimci' ya da 'sosyalist' olarak değil anti-kapitalist olarak tanımlıyor.

1999 Kasım'da ABD'nin Seattle şehrinde gerçekleşen Dünya Ticaret Örgütü'nü basan 40 bin aktivist kendilerini antikapitalist olarak adlandırıyordu.

DTÖ karşıtı gösteriyi uzun süredir inşa edenler tekil bir soruna dönük mücadele yürüten onlarca irili ufaklı kampanya, ekolojistler, mücadeleciler sendikalar, her renkten sol ve kapitalizmi ahlaki ya da siyasi nedenlerle reddeden bireylerin çoğunlukta olduğu çok renkli bir koalisyondu.

1968 hareketinin yenilgisinin ardından toplumsal muhalefetin ayrı kollara bölünmesi ve sadece kendi sorunlarına dönük mücadele etmesinin kazandırdığı, yeni-liberal saldırıyla geçen 80'ler ve 90'lar boyunca görüldü. Seattle'daki eylemciler bu yüzden 'birlik, çeşitlilik, direniş' şiarını yükselttiler.

21. yüzyılda antikapitalizmin doğrudan tanımı burada beliriyor: Sistemin yarattığı tek tek sorunlara dönük mücadelelerin sonuç vermediğini gören aktivistlerin, ayrı yürüyen mücadelelerin yanı sıra gelmesi ve kapitaliz-

mi hedef alan bir mücadele hattını yaratmaları.

## Seattle'dan sonra

DTÖ'nün ardından IMF, Dünya Bankası, G-8 zirveleri antikapitalist protestocular tarafından hedef alındı. Hareket küresel kapitalizmin simgelerine dönük merkezi eylemlerin ardından kısa sürede büyüdü ve bu kez 'küresel düşün, yerel davran' sloganını yükseltti. Her bir ülke içinde, hiyerarşik bir yapı taşımayan, birbirleriyle ilişki kuran yüzlerce aktivist ağı ve kampanya ortaya çıktı. Hareket, hem yerel kapitalistlere hem de küresel şirketlere ve kurumlara dönük mücadeleyi yükseltti. Buradan yola çıkarak antikapitalist hareket küresel kapitalizme karşı küresel bir direniş hareketi olarak tanımlanabilir.

Takvimler 2002'yi gösterdiğinde onlarca küresel eylem 1 milyona yakın kişinin katıldığı, binlerce aktivistin ve yüzlerce yapılandırmanın inşacı olduğu, sosyal forum gibi biçimlerde toplanan gerçek bir hareket ortaya çıktı.

## Homojen mi?

Antikapitalizm genel bir tanımlama. Birden fazla antikapitalizm var. Yönetenleri ahlaki olarak sistemi devam ettirmekten vazgeçirmeye çalışan burjuva antikapitalistler, sistemin bütününe değiştirilemeyeceğini düşünüp sistem içinde özgürlük alanları yaratmayı

hedefleyen otonomcular, adil ticaret ve küçük mülkiyeti savunan orta sınıf antikapitalistler, sistemi ezilenlerin tarihsel bloğunu kurarak devrimle alt etmeyi savunan biz devrimci antikapitalistler. Her biri kapitalizmin insanın doğasına ve hayatına uygun olmadığı konusunda anlaşmış, birlikte mücadele etseler de yeni dünyayı kimlerin nasıl kuracağı konusunda bir anlaşmışlıkları yok.

Ancak kararın yeni mücadeleciler kuşak verecek. Yeni-liberal saldırganlık karşısında yenilgi yıllarını yaşamamış ve stalinizmin çöküşünü kendi yenilgisi olarak görmeyen gençler hareketin çoğunluğunu oluşturuyor.

Radikal fikirlere açık yeni kuşak, geleneksel örgütlenme biçimlerini ve söylemlerini reddediyor. Yeni bir solu yaratıyor. Yeni sola yön verecek fikirler, keskin ve canlı demokratik bir tartışmanın içerisinde bizzat eylemde sınanıyor.

Devrimci antikapitalistler bu kuşakla birleşmeye çalışıyor. Buradan antikapitalizmi bir başka şekilde de tanımlamak mümkün: Çoğunluğunu kadınların oluşturduğu genç bir muhalefet.

## Gelecek

Genç ve deneyimsiz olmasına rağmen antikapitalist hareket, 11 Eylül'ün ertesinde, ikirciksiz bir şekilde kendini savaş karşıtı hareket olarak örgütlemeyi başardı. Afganistan'a saldırı, Irak'ın

imha edilmesi ve işgaline karşı örgütlenen yeni hareket mil-yonluk eylemlere imza atan bir güce erişti.

21. yüzyıl kapitalizmi insanlığa felakete sürüklüyor. Küresel iklim değişikliği sistemin sürdürülebilirliğini tehdit ederken, savaş, militarizm, ayrımcılık, ırkçılık, mutsuzluk, ölüm oranlarının artışı gibi sorunlar milyonlarca insanın sistemi sorgulamasına yol açıyor.

Sosyal demokrasi ve stalinizmin temsil ettiği geleneksel sol hızla sağa kayıyor, yeni-liberal politikaların bayraktarlığını üstleniyor. Ezilenler için siyasal alan büyük bir boşluğa sahip.

Tam da bu yüzden antikapitalizm geleceğin hareketi.

Sistemin bütününe değiştirmeye amaç edinen, ezilenlerin ulus, ülke, kıta farkı gözetmeksizin ortak taleplerde birleştirmeyi hedefleyen, insan doğasına uygun ve tüm canlı türlerinin yaşama hakkını savunan, aşağıdan örgütlenen antikapitalist hareket tek gerçek muhalefet seçeneği.

Türkiye'de yeni hareketin bir parçası olarak doğan Küresel BAK ve onun yolundan ilerleyen Küresel Eylem Gurubu, KEG, Barışarock, DurDu gibi kampanyaların başarısı yeni bir solun nereden ve nasıl yükseleceğini de gösteriyor.

Yeni bir dünya, yeni fikirlerle kurulacak, antikapitalizmi bu dünyaya açılan bir kapı olarak da görülebilir.

# Marksizm 2007:

# Puslu havanın panzehiri oldu

Şenol Karakaş

**D**SİP tarafından her yıl düzenlenen marksizm toplantılarının onbeşincisi, bu yıl İstanbul'da Taksim Hill Otel'de 26-29 Ekim tarihleri arasında gerçekleşti. Irkçılık ve milliyetçilikten küresel ısınmaya, savaşa karşı küresel mücadeleden kadın sorununa, 1917 Rus devriminin kazanımlarından stalinizme, Kürt sorununun çözüm olanaklarından küresel kapitalizmin yeni liberalizme dönüşümüne, Venezüella'da yaşanan gelişmelerden AKP-laiklik ve darbe tartışmalarına, yeni bir solun nasıl inşa edileceğinden Baskın Oran, ufuk Uras ve 22 Temmuz seçim kampanyalarına kadar çok sayıda konu çok canlı bir biçimde tartışıldı. İktidar, devrim, anarşizm ve işçi sınıfının kendisini devlet olarak örgütlemesi ve kültür, sanat ve politika ilişkisi gibi çok sayıda başlığın da tartışıldığı Marksizm 2007'ye yaklaşık 1000 kişi katıldı.

Fethiye Çetin, Tayfun Mater, Harun Tekin, Yıldız Ramazanoğlu, Memet Ali Alabora, Selim Deringil, Avi Haligua, Ahmet Tonak, Hilal Atıcı, Metin Yeğin gibi çok sayıda konuşmacı Marksizm 2007'de tartışmalara katıldı.

## İrkçılığa ve milliyetçiliğe dur de!

Hrant Dink'in anısına hazırlanan "Kırlangıç Yuvası" filminin izlenmesiyle başlayan Marksizm 2007'ye damgasını basan tartışmalardan birisi ırkçılık ve milliyetçilik konusu oldu. "İrkçilik ve milliyetçiliği nasıl durduracağız?" başlıklı toplantıda söz alan konuşmacılar 13 askerlin öldürülmesinin ardından örgütlü faşist tepkinin ürünü olarak geliştirilen savaşçı politik atmosferin derin bir ırkçılığı barındırdığı tespitini yaptılar. Yine de karamsarlığa kapılmamak gerektiğini anlattılar.

Fethiye Çetin konuşmasında, puslu havanın geçeceğini ve yeniden barış isteyenlerin sesinin duyulacağını söyledi. Toplantıda, Hrant Dink cenazesinin devletin egemen anlayışına çok sert bir darbe vurduğu sık sık vurgulandı.

## 3 Kasım'da Ankara'ya!

Marksizm tartışmaları boyunca Türk Mimar ve Mühendis Odaları Birliği, Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonu ve Türk Tabipler Birliği tarafından çağrısı yapılan 3 Kasım mitinginin önemi vurgulandı. Ankara'da gerçekleşecek mitingin son dönemdeki milliyetçi



Foto: Ali Baydaş

hava verilecek güçlü bir yanıt olması için mitingde katılım çağrısı sık sık yapıldı.

Bu açıdan Marksizm 2007 sadece fikirlerin tartışıldığı bir platform değil, fikirlerin eyleme dönüşmesi için eylem ve örgütlenme çağrılarının yapıldığı bir örgütlenme alanı da oldu.

## 1 Aralık'ta Ankara, 8 Aralık'ta Kadıköy!

Marksizm 3 Kasım dışında başka mitinglerin de örgütlenmesi için bir alan oldu. Küresel Eylem Grubu (KEG), bir süre önce başlattığı "8 Aralık İstanbul Türkiye Kyoto'yu imzala!" kampanyasının duyurusunu yaptı. Küresel ısınma konusunun tartışıldığı toplantıda, özellikle 8 Aralık'ta Kadıköy'de yapılacak miting öncesinde tüm kampanyaların birleştirilmesi için çaba göstermenin önemi vurgulandı.

## Küresel barış için...

Marksizm 2007'de tartışılan önemli bir başlık da savaş ve direniş konusunun ele alındığı toplantıydı. Küresel BAK sözcüsü Tayfun Mater, savaş karşıtı hareketin ezilen tüm halklarla dayanışma gösteren küresel bir güç olarak çok sağlam temellere oturduğunu vurguladı. Toplantıda, Küresel BAK'ın önümüzdeki dönemde yapmayı hedeflediği kampanyalar vurgulandı.

## Kapitalizmi anlamak

Ahmet Tonak ve Roni Margulies'in konuşmacı oldukları "Kapitalizm neden yeni liberal oldu?" başlıklı panel, en geniş katılımlı ve salonun en çok söz aldığı toplantılardan birisi oldu. Ahmet Tonak'ın kapitalizmin küresel düzeyde azalan kar oranları eğilimini ayrıntılarıyla anlattığı toplantıda Roni Margulies de kapitalizmin

krize yanıt vermek için 1999 yılında Seattle'da patlayan anti kapitalist hareketin çok önemli bir kitlesel mücadele alanı yaratıldığını vurguladı. Toplantıda, savaşın ekonominin askerleşmesine paralel olarak yaygınlaştığı ve Irak savaşının en önemli yeni liberal saldırılardan birisi olduğu da ele alındı.

## Yeni bir sol için...

Doğan Tarkan ve Bülent Somay'ın konuşmacı olduğu "Küreselleşme çağında solu geleceği" konulu toplantıda, solun enternasyonalist, iklim değişimini engellemeyi hedefleyen, toplumsal cinsiyetçi baskıya her düzeyde karşı çıkan, anti kapitalist bir anti emperyalizmi savunan ve işçi sınıfının mücadele dinamikleri üzerinde yükselen bir yenilenme geçirmesi gerektiğini savunan Bülent Somay, "sol" yerine başka kavramların kullanılmasının daha hayırlı olduğunu, çünkü bu kavramın içinden tümüyle boşaltıldığını vurguladı.

Doğan Tarkan ise önemli olanın parti forumu tartışmak değil, içinde yeni bir solun şekilleneceği hareketin nasıl gelişeceğini, sosyalistlerin bu gelişime nasıl yardımcı olabileceğini tartışmak olduğunu vurguladı. Son günlerdeki milliyetçi havaya karşıtının, ırkçılığa ve milliyetçiliğe karşı halkların kardeşliğini savunanların güçlü ama örgütsüz olduğunu vurgulayan Doğan Tarkan yığınlarla dayanarak örgütlenmeyi kurmanın öneminin bugünlerde çok daha açık bir biçimde ortaya çıktığını söyledi.

Salondan yapılan konuşmalarda yerel seçimlerde 1 milyon oy almayı hedefleyen güçlü bir kampanya yapılabileceği ve bu sürecin yeni bir solun gelişmesinde çok önemli bir

sırcama yaratabileceği yönünde katkıları yapıldı.

## Agos'la dayanışma, Kürt halkıyla dayanışma

Agos gazetesi, Marksizm 2007'de standıyla yer aldı. Agos'a açılan davalar ve verilen cezaların eleştirildiği konuşmalar yapan Agos aktivistleri Hrant Dink'in mücadelesini dört gün boyunca yaklaşık 1000 kişiye anlatma şansını yakaladılar.

Halkların kardeşliği vurgusunun çok güçlü bir biçimde anlatıldığı Marksizm 2007, Kürt halkıyla dayanışma dolu konuşmalarla geçti. Sınırötesi operasyona karşı çıkan konuşmalar, Küresel BAK'ın operasyon başladığı gün savaş karşıtlarını sokağa davet eden çağrılar, ezilen halkın özgürlük mücadelesini destekleyen vurgular Marksizmin en güçlü çağrıları oldu.

Küresel savaş ve yeni liberalizm karşıtı hareketin deneylerinin, Latin Amerika'daki mücadelenin coşkusunun da paylaşıldığı Marksizm toplantılarına Ankara, İzmir, İstanbul, Akhisar, Bursa gibi çok sayıda şehirden, liselerden, üniversitelerden, sendikalarından, meslek odalarından, kadın örgütlerinden ve kampanyalardan aktivistler katıldı.

Küresel BAK, KEG, Liseli SaKa, DurDe, Sosyalist İşçi, Anti Kapitalist, Agos standlarıyla Marksizme canlılık kattı.

Marksizm toplantıları son dönemdeki puslu havaya iyi bir yanıt oldu.

Şimdi sokakta güçlü bir yanıt vermek, savaş işkurtlarını geriletmek için 3 Kasım'ı bir başlangıç olarak örgütlemeye çalışıyoruz.

Marksizm boyunca 170 kişi 3 Kasım'da Ankara'ya gelmek için adını yazdırdı.

## sosyalist işçi ne savunuyor?

### Aşağıdan sosyalizm

-Kapitalist toplumda tüm zenginliklerin yaratıcısı işçi sınıfıdır. Yeni bir toplum, işçi sınıfının üretim araçlarına kolektif olarak el koyup üretimi ve dağıtımını kontrol etmesiyle mümkündür.

### Reform değil, devrim

-İçinde yaşadığımız sistem reformlarla köklü bir şekilde değiştirilemez, düzeltilemez.  
-Bu düzenin kurumları işçi sınıfı tarafından ele geçirilip kullanılamaz. Kapitalist devletin tüm kurumları işçi sınıfına karşı sermaye sahiplerini, egemen sınıfı korumak için oluşturulmuştur.  
-İşçi sınıfına, işçi konseylerinin ve işçi milletlerinin üzerinde yükselen tamamen farklı bir devlet gereklidir.  
-Bu sistemi sadece işçi sınıfının yığınsal eylemi devirebilir.  
-Sosyalizm için mücadelede dünya çapında bir mücadelenin parçasıdır. Sosyalistler başka ülkelerin işçileri ile daima dayanışma içindedir.  
-Sosyalistler kadınların tam bir sosyal, ekonomik ve politik eşitliğini savunur.  
-Sosyalistler insanların cinsel tercihlerinden dolayı aşağılanmalarına ve baskı altına alınmalarına karşı çıkarlar.

### Enternasyonalizm

-Sosyalistler, bir ülkenin işçilerinin diğer ülkelerin işçileri ile karşı karşıya gelmesine neden olan her şeyi karşı çıkarlar.  
-Sosyalistler ırkçılığa ve emperyalizme karşıdır. Bütün halkların kendi kaderlerini tayin hakkını savunurlar.  
-Sosyalistler bütün haklı ulusal kurtuluş hareketlerini desteklerler.  
-Rusya deneyi göstermiştir ki, sosyalizm tek bir ülkede izole olarak yaşayamaz. Rusya, Çin, Doğu Avrupa ve Küba sosyalist değil, devlet kapitalistdir.

### Devrimci parti

-Sosyalizmin gerçekleştirilmesi için, işçi sınıfının en militan, en mücadeleci kesimi devrimci sosyalist bir partide örgütlenmelidir. Böylesi bir parti işçi sınıfının yığınsal örgütleri ve hareketi içindeki çalışma ile inşa edilebilir.  
-Sosyalistler pratik içinde diğer işçilere reformizmin işçi sınıfının çıkarlarına aykırı olduğunu kanıtlamalıdır. Bu fikirlere katılan herkesi devrimci bir sosyalist işçi partisinin inşasına çalışmasına omuz vermeye çağırıyoruz.

**DSİP'in**  
internet sitesi  
**dsip.org.tr**  
yenilendi

## İklim değişikliğini durdurabiliriz

Dünyamız hızla ısınıyor. Bunun sonucu olarak iklimler arasındaki fark ortadan kalkıyor.

Buzlar eriyor, deniz seviyesi yükseliyor. Artık daha çok sel felaketi oluyor. Aynı zamanda kuraklıkla da karşı karşıyayız. Kuraklık açlık ve yoksulluk getiriyor. Seller göç getiriyor.

Havalar ısındıkça yangınlar her yıl biraz daha artıyor. Bu sene Yunanistan ve Kaliforniya'daki yangınlar korkunçtu.

Kasırgaların sayısı da artıyor. Onlarca çok büyük kasırga kıyıları, adaları harabeye çeviriyor. New Orleans'da olanları herkes hatırlıyor.

Bütün bu olanlar öncelikle yoksulları etkiliyor. Seller, kasırgalar, kuraklık, açlık, su kıtlığı, yangınlar önce yoksulları vuruyor. Onları öldürüyor. Onların göç etmesine neden oluyor. Toplumların zengin sınıfları bütün bu olup bitenden etkilenmiyorlar.

Ama aslında bu doğru değil. Küresel ısınma bütün dünyayı etkiliyor ve bir aşamadan sonra zengin ya da yoksul olmak fark etmeyecek. Dünyamız üzerindeki tüm canlıların yaşamları tehdit altında.

Bir gün, büyük olasılıkla çok uzak olmayan bir gelecekte insanlık en temel ihtiyaçları için çok yoğun çalışmak ve gene de elde edememek durumunda kalacak. Dünyanın tüm canlıları için böyle bir felaket çok yakın. Bilim insanları bu büyük

felaketin yaklaşmakta olduğunu senelerdir söylüyorlar. Onlara pek dikkat eden olmadı, ama artık bugün herkes bir sorun olduğunu ve bu sorunun hem insanlar tarafından yaratıldığını hem de çok tehlikeli bir biçimde gelişmekte olduğunu görüyor.

Bugün gelinen noktada çok ama çok acil önlemler almak gerekiyor.

Küresel ısınma atmosfere salınan sera gazları nedeniyle oluşuyor. Bunların en önemlisi karbon dioksit.

Karbon dioksitin en önemli kısmı enerji santrallerinden salınıyor.

Enerji santralleri en yoğun olarak kömür, doğal gaz ve petrol kullanıyor. Fosil yakıtta dayalı enerji kaynaklarının kullanımını derhal durdurmak gerekiyor.

Karbondioksit salınımında ikinci önemli neden kara ve havayolu taşımacılığı. Her iki taşımacılık biçimi de atmosfere salınan karbondioksitin önemli bir kısmından sorumlu.

Küresel ısınma artık Birleşmiş Milletler'in, Avrupa Birliği'nin, çeşitli hükümetlerin ve hatta George W. Bush'un ve ABD hükümetinin bile üzerinde söz söylemek zorunda kaldığı bir konu oldu.

Küresel ısınmaya karşı elde var olan tek önemli olgu şimdilik Kyoto Anlaşması. Çok yeter-siz de olsa Kyoto Anlaşması bazı tedbirler alınmasının yanı sıra imzalayan hükümetlerin sorumluluk üstlenmesini ve küresel ısınmanın insan aktivitesi, yani kapitalizmin ürünü olduğunu kabul etmesi anlamına geliyor. Bu nedenle henüz bu anlaşmayı imzalamamış olan ABD ve Türkiye'nin anlaşmayı imzalaması önemli.

Bush böyle bir niyeti olmadığını açık açık söylüyor. Başbakan Recep Tayyip Erdoğan ise geçenlerde yaptığı

bir konuşmada küresel ısınmanın önemine değinerek Kyoto'yu aslında imzalamaları gerektiğini ama bazı sorunları olduğunu açıkladı.

Hükümetlerden bu konuda başka şeyler de istiyoruz.

Kara ve havayolu taşımacılığının yerine demiryolu taşımacılığı, bütün binaların devlet tarafından ısıya karşı izole edilmesi, derhal fosile dayalı enerji kaynaklarının yerine güneş ve rüzgar enerjisinin geçirilmesi için adımlar atılması...

Bu adımların her biri küresel ısınmayı durdurmak için önemli sonuçlar verecek.

Küresel Eylem Grubu şimdiye kadar yaygın bir kampanya sürdürdü ve hükümetin Kyoto'yu imzalamasını ve nükleer santral yapımından vaz geçmesini talep etti. En son 28 Nisan 2007'de İstanbul'da yapılan gösteriye 10 bin kişi katıldı.

KEG şimdi 1 Aralık günü Ankara ve İzmir'de, 8 Aralık günü ise bütün dünya ile birlikte İstanbul'da aynı taleplerle yürüyüşler yapacak.

Küresel Eylem grubu yaygın bir örgütlenme. Küresel ısınmadan, iklim değişiminden, nükleer enerjiden şikayet eden herkesin katılımına açık. Gelin, katılın birlikte değiştirelim. Gelin birlikte 1 ve 8 Aralık gösterilerini inşa edelim. Birlikte dünyamızı yaşanabilir bir yer olarak koruyalım. Bunu yapabiliriz!



**Kyoto'yu imzalatmak için,  
Küresel ısınmaya ve Nükleer santrallere karşı  
8 Aralık'ta Kadıköy'de, 1 Aralık'ta Ankara ve İzmir'de**



**Küresel Eylem Grubu**

İstanbul: (0532) 396 25 07 - (0535) 439 21 93 • Ankara: (0543) 417 36 07 - (0539) 346 74 82,  
İzmir: (0533) 445 34 68 - (0555) 673 88 68 • Bursa: (0542) 500 23 22